

РЕШЕНИЕ

№ 13093

гр. София, 14.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в
публично заседание на 02.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова, като разгледа дело номер **1964** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на И. М. М., гражданин на С., с адрес: [населено място], [улица], РПЦ на ДАБ срещу Решение № 1263/03.02.2025 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на молбата чужденеца за предоставяне на международна закрила е отхвърлена.

В жалбата се сочи, че оспореният акт е издаден в противоречие с материалния закон. Според изложеното административният орган неоснователно е игнорирал мотивите, поради които се иска предоставянето на закрила. Не е обсъдено заявеното обстоятелство, че И. М. М. не би могъл да се завърне в областта, където е живял, поради това, че ситуацията там се доближава до въоръжен конфликт, който застрашава живота на цялото цивилно население. Изводите на Председателя на ДАБ не кореспондират с общоизвестната информация в С. и конкретно в провинция Д. ел Зор, където продължават да действат многобройни въоръжени групировки, които воюват както по между си, така и със силите на правителството, независимо от променената обстановка в С., след завземането на властта от групировката "Х. Т. аш Ш.". Оспорващият се опасява, че при евентуалното му връщане в С. животът му ще бъде поставен в опасност. Неоснователни, според изложеното в жалбата, са доводите на административния орган, че не навсякъде обстановката в страна се доближава до разбирането за въоръжен конфликт. Оспорващият счита, че в обжалваното решение е в противоречие с практиката на СЕС и по-конкретно решението по дело С-285/12, където детайлно е развита доктрината за наличието на въоръжен конфликт и опасностите за цивилното население в контекста на тълкуването на разпоредбата на чл. 15, б. в) от Директива

2011/95. В тази връзка се позовава на информация за страната на произход на търсещия закрила, според която в момента се водят боеве между правителствените сили и силите на кюрдското малцинство, а израелската армия и турските сили нанасят удари по територията на страната с бомби и ракети. По отношение на възможността И. М. М. да се ползва от закрилата на трета сигурна страна, в случая Турция, същият счита, че в момента това е невъзможно, защото той не се ползва вече от закрилата на тази страна. Генерално турската държава не може да се счита за сигурна по отношение на сирийските граждани в момента. От друга страна оспорващият счита, че няма да бъде допуснат на територията на тази държава. Изложени са опасения, че при връщането му в Турция, той може да бъде депортиран в С.. В момента там хуманитарната ситуация е изключително тежка, поради липсата на ток, вода, храна и елементарни социални услуги. Моли се решението да бъде отменено, а преписката да бъде върната за повторно разглеждане на компетентния орган и произнасяне по молбата за предоставяне на международна закрила.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият не се явява лично. Назначеният му по реда на ЗПП процесуален представител адвокат Н., поддържа жалбата.

Ответникът по жалбата не се явява, не се представлява и не взема становище по жалбата.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба рег. № УП 7133/24.10.2024 г. до Държавната агенция за бежанците И. М. М., е поискал предоставяне на международна закрила.

Производството е образувано с регистрирането му с регистрационен лист рег. № УП 7133/24.10.2024 г. и е проведено в Регистрационно-приемателен център – [населено място] по общия ред – чл. 72, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗУБ.

На 31.10.2024 г. със И. М. М. е проведено интервю, резултатите, от което са обективирани в протокол.

Оспорващият твърди, че е напуснал нелегално С. през 2014 г. Установил се със семейството с в [населено място]. Имали магазин за мляко и млечни продукти. Преработвали мляко. По-късно той се записал в университета в [населено място]. Всички от семейството получили временна закрила и документи от турските власти. Твърди, че през 2022 г. след извършена полицейска проверка в дома му, валидността на документите му и временната закрила били спрени, защото полицаите счели, че той са намира извън страната, защото не го намерили на адреса. Прекратили и достъпа му до банкови услуги. Било му забранено да пътува до университета. Властите от турската агенция за бежанците му обяснили, че следва да представи документи, че е записан за студент, за да му подновят разрешението за пребиваване. През 2023 г. М. събрал необходимите документи и ги представил в агенцията, но продължаване на валидността на престоя му било отказано. Било му забранено и да пътува. Въпреки забраната, той заминал за университета в К., но полицията го заловила и го настанила в лагер в [населено място]. Било му заявено, че ще бъде върнат в С., но той отказал. След няколко дни го пуснали, но условието да не бъде върнат в С. било да се подписва два пъти седмично в Министерство на бежанците. Затова решил да се напусне страната. Преминал нелегално в България, с помощта на трафиканти и се отправил към С.. Целта му била да стигне до Н. и да живее там спокойно. Но бил заловен от сръбската полиция. Взели му всичко и го върнали в България.

Не сочи, по време на престоя си в Турция или в С. да е бил преследван поради своята раса, религия, етническа принадлежност. Не е членувал в политически организации и не участвал във въоръжени групировки.

Опасява се да се върне в С., защото е напуснал преди повече от десет години и ако се върне може да бъде принуден да се присъедини към някоя от групировките или да бъде затворен.

В момента семейството му продължава да живее в [населено място], Турция и да се прехранва от магазина за млечни продукти. Братята му и сестрите му не ходят на училище, защото в Турция има расизъм.

След интервюто оспорващият е представил копие на задграничния си паспорт, сертификат за владение на турски език, с ниво на владение С2, удостоверение, издадено от Министерство на правосъдието на Турция, видно от което И. М. М. не е осъждан, диплома за средно образование, издадена от Гимназия с отворено обучение, в Й., А., видно от която, И. М. М., гражданин на С. е завършил успешно гимназията след четири годишно обучение, с чужд език – английски и студентски сертификат, издаден от университета в „Ерсиз“, в [населено място], видно от който, И. М. М. е бил приет да учи в специалност „Програма за преподаване на спортни науки“ през 2020 г. Видно от писмо № М - 496 от 08.01.2025 г. на Директора на Специализирана Дирекция „Т“ – ДАНС, Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила на И. М. М., в случай, че същият отговаря на условията по ЗУБ.

Видно от становище № УП 7133/24.01.2024 г. на Старши експерт при РПЦ – В., изготвено до председателя на ДАБ, е предложено на И. М. М. се откаже предоставяне на статут на бежанец и на хуманитарен статут.

Преценявайки събраните в хода на административното производство доказателства, Председателят на Държавната Агенция по бежанците при Министерския Съвет е намерил, че не са налице материално-правните предпоставки, предвидени в ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, поради което е издал оспореното решение.

Като доказателства по делото са приети справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ № МД-02-153/27.12.2024 г., относно общественно-политическата обстановка в Република Турция, № МД-02-113/03.12.2024 г., № МД-02-20/14.01.2025 г. и № МД-02-60/29.01.2025 г., относно настоящата обществена и политическа ситуация С. и по-конкретно в района на провинция Д. ал Зор.

Като доказателство по делото беше прието становище на В. относно връщането на лица, напуснали С. и поискали предоставяне на международна закрила.

По време на проведеното по делото открито заседание, оспорващият изложи непосредствено бежанската си история.

Същият посочи, че е напуснал С., през 2014 г. и оттогава не се е връщал там. Допреди да напусна е живял със семейството си в Д. ез-Зор. В България пристигнал през октомври месец 2024 г. До тогава, десет години живял в Турция, заедно с цялото му семейство. Там създали бизнес – нещо като мандра, произвеждали кисело мляко, сирене и млечни продукти. Моите родители бяха в [населено място], а той учил в [населено място], спортна педагогика. Стигнал до трети курс, но през миналата година започнали масово да арестуват сирийци и да ги връщат принудително в С.. Спрели му студентските права и го изключили от университета. Иска да завърши образованието си.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на И. М. М. на 10.02.2025 г. Жалбата е подадена директно в АССГ на 18.02.2025 г. (вх. № 3823), т.е. в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в производството по издаване на индивидуалния административен акт, с който се засягат негови законни права и интереси и

следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

За да издаде оспореното решение, административният орган е приел, че И. М. М. не е доказал наличието на предвидените в чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, предпоставки, поради което е отхвърлил молбата му за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Председателя на ДАБ е направил извод, че обстановката в С. дава възможност на търсеция закрила да се установи там, защото в страната, няма вътрешен или международен въоръжен конфликт, заради който той може да бъде изложен на реална опасност от тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма данни, че той може да бъде изложен на смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание.

Вземайки предвид събраните гласни и писмени доказателства и при съобразяване с наведените от страните доводи, настоящият съдебен състав намира от правна страна следното:

В оспореното решение са обсъдени подробно изтъкнатите от И. М. М. доводи, касаещи търсенето от него право на закрила. Съдът, в настоящият му състав не може да не се съгласи с аргумента, че оспорваният има основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. При проведеното интервю, не са релевирани доводи и не ангажирани доказателства в тази насока. Жалбоподателят сочи, че не е имал проблеми с официалните власти в С. или в Турция. Изразява единствено опасения, че може да бъде евентуално мобилизиран при завръщането му в С. и да служи в някоя от въоръжените кюрдски групировки или да го затворят. Вярно е, че съгласно тълкуването, дадено от СЕС по дело С-238/19, на член 9, параграф 2, буква д) във връзка с член 9, параграф 3 от Директива 2011/95, наличието на връзка между мотивите, посочени в член 2, буква г) и член 10 от тази директива, и наказателното преследване и наказанията при отказ да се отбие военната служба, посочени в член 9, параграф 2, буква д) от посочената директива, не може да се счита за установено единствено поради факта, че наказателното преследване и наказанията са свързани с този отказ. Въпреки това съществува силна презумпция, че отказът да се отбие военната служба при условията, уточнени в член 9, параграф 2, буква д) от същата директива, е свързан с едно от петте основания, припомнени в член 10 от нея. В разглеждания случай това тълкуване, не е актуално, предвид на общоизвестния факт (установен и от приетата по делото справка № МД-02-20/14.01.2025 г.), че правителството на президента Б. А. е свалено, след събитията от ноември и декември 2024 г., поради което за оспорвания не е налице опасност да бъде мобилизиран, за да служи в армията на сваления режим. От друга страна, в никоя от изброените по-горе справки не се установява, някоя от кюрдските въоръжени групировки, управляващи област Д. ез-Зор да е замесена в извършването на престъпления, предполагащи изключване по смисъла на чл. 12 от Директива 2011/95/ЕС, поради което за оспорвания не са налице основания за предоставяне на статут на бежанец, поради преследване за политическо мнение.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че по отношение на оспорвания не са налице предпоставките по чл. 8 от ЗУБ.

По отношение на отказа за предоставяне на хуманитарен статут, съдът след обсъждане на събраните в хода на административното и съдебното производство доказателства, намира следното.

Предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут са дефинитивно изброени в чл. 9, ал. 1, т. 1-3 от ЗУБ и чл. 15, т. а-в от Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от

13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

За да се установи наличието на тези предпоставки е необходимо да бъде събрана и обсъдена надеждна информация за страната на произход на търсещия закрила.

Видно от представената от ответника справка № МД-02-113/03.12.2024 г., изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ на базата на насоките за С., изготвени от Агенцията на Европейския съюз за убежището, от началото на конфликта в С. провинция Д. ал Зор става свидетел на антиправителствени протести, а арабските племена показват разделение в своята принадлежност - някои фракции се присъединяват към ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF), други към силите на официалното правителство, а останалите се заклеват във вярност на организацията "Ислямска държава" (ИД). До края на 2017 г. официалният режим и неговите съюзници превземат повечето от районите на запад от река Е. от ИД, а SDF и водената от САЩ коалиция превземат последния държан от ИД териториален анклав от източната страна на реката през март 2019 г.

Понастоящем провинция Д. ал Зор е разделена приблизително на две зони на контрол. Западната част, обхващаща главно районите на запад от река Е., се контролира от официалното правителство на С. и неговите ирански и руски съюзници.

Източната част на провинцията - повечето от районите на изток от река Е. - се контролира от ръководените от кюрдите Сирийски демократични сили (SDF).

Организацията "Ислямска държава" (ИД) все още присъства и остава активна през първата половина на 2023 г., като присъствие на нейни клетки е картографирано в пустинните райони на запад от Е.. Съобщава се, че групировката използва тази област като оперативна база за възстановяване на клетки, обучение на бойци и извършване на атаки в целия регион. От началото на 2023 г. ИД увеличава своите атаки и принудителни дейности в градския пояс на провинцията, а нарастване на активността на клетките ѝ е докладвано и в контролираните от SDF северни провинциални райони на провинция Д. ал Зор.

Ситуацията със сигурността в провинция Д. ал Зор е описвана като "нестабилна" с продължаващи съобщения за целенасочени убийства, извършвани с огнестрелни оръжия и самоделни взривни устройства. Съобщава се за взаимни удари между американските сили и силите на IRGC/подкрепяните от И. милиции, както и израелски въздушни бомбардировки. Съобщава се също така за смъртоносни битки между Националните сили за отбрана (National Defence Forces, NDF) и правителствените войски, Дирекцията за разузнаване на военновъздушните сили и IRGC, както и между членове на NDF. След избухването на конфликта между И. и "Х." през октомври 2023 г., подкрепяни от И. въоръжени групи атакуват американските сили в С. с удари с дронове, импровизирани ракети и минохвъргачни снаряди, включително в провинция Д. ал Зор. Ответни въздушни удари от САЩ срещу позиции на подкрепяни от И. въоръжени групировки в провинцията също са докладвани. През август 2023 г. избухват сблъсъци между SDF и арабски племенни бойци, членове на военния съвет на Д. ал Зор, които водят до няколко убити бойци и цивилни лица. Сблъсъци между протестиращи и членове на SDF имат за последица две цивилни жертви, когато силите за сигурност откриват огън, за да разпръснат демонстрантите. Сблъсъците продължават през септември 2023 г. в източната част на Д. ал Зор, когато племенните сили атакуват позиции на SDF, което води до жертви и разселване. Въпреки че SDF възстановяват контрола над своята

територия в Д. ал Зор, има съобщения, според които атаките на арабски племенни групи срещу техни позиции продължават и през октомври 2023 г., което води до жертви сред бойци и цивилни.

Д. ал Зор регистрира втория най-голям брой цивилни жертви от всички сирийски провинции. През периода август 2022 г. - юли 2023 г. Сирийската мрежа за човешки права (Syrian Network for Human Rights, SNHR) регистрира 167 смъртни случая на цивилни в провинция Д. ал Зор, докато през периода август - ноември 2023 г. същата организация документира 70 смъртни случая на цивилни лица. Съобразно данните за населението от май 2022 г., това представлява двадесет и две цивилни жертви на 100 000 жители за целия референтен период. Към май 2022 г. на територията на провинция Д. ал Зор е имало 153 814 вътрешно разселени лица. Според Службата на ООН за координация по хуманитарните въпроси (UNOCHA) между януари и декември 2022 г. приблизително 1 000 души са разселени от Д. ал Зор, други 1 000 в рамките на провинцията, а приблизително 1 000 души са разселени от други провинции в Д. ал Зор. През първите пет месеца на 2023 г. има приблизително 22 движения на вътрешно разселени лица извън Д. ал Зор, а през същия период не е документирано никакво разселване към или в рамките на провинцията.

Д. ал Зор се счита за една от най-засегнатите провинции на С. по отношение на наличие на взривни боеприпаси. Районите, контролирани в миналото от групировката "Ислямска държава" (ИД) показват най-високи нива на взривни устройства, тъй като отстъпващите бойци на ИД оставят големи количества импровизирани противопехотни мини и други импровизирани взривни устройства. През първото тримесечие на 2023 г. са докладвани 127 смъртни случая вследствие на взривни боеприпаси в Д. ал Зор, което е повече отколкото във всяка друга сирийска провинция.

Разглеждайки показателите, може да се заключи, че в провинция Д. ал Зор безогледното насилие достига толкова високо ниво, че има сериозни основания да се смята, че цивилно лице, върнато в провинцията, би било, единствено поради своето присъствие на нейна територия, изправено пред реален риск да бъде изложено на сериозна заплаха, посочена в член 15, буква в) от Директива 2011/95/ЕС.

Към момента на приключване на устните състезания, не беше представена по-актуална справка за ситуацията в област Д. ал Зор, поради което съдът намира, че следва да вземе предвид именно ситуацията в тази област на С., изложена в цитираната справка.

Без съмнение ситуацията в С. е коренно променена след 01.12.2024 г. Общеизвестен е факта, че след мълниеносното напредване на радикалната джихадистка групировка "Х. Т. аш Ш.", започнало на 27.11.2024 г., президентът на страната Б. А. бяга от С. и управлението беше поето от представители на групировката.

Видно от приетата по делото справка № МД-02-20/14.01.2025 г., на 19 декември 2024 г. специалният пратеник на ООН за С., посещава Д. за среща с лидерите на фракциите в С., включително "Х. Т. ал Ш." (HTS), където отбелязва, че има "много надежда сред цивилните за началото на нова С.. Нова С. ще приеме нова конституция, която ще гарантира, че има нов социален договор за всички сирийци.

Хуманитарната реакция в С. също ще трябва да се адаптира в хода на все още бързо променящите се условия в резултат на смяната на режима. ООН и нейните партньори започват възстановяването на някои ключови съоръжения, като болници и пътища, в по-стабилните райони, а като цяло над 16 милиона души се нуждаят от хуманитарна

подкрепа.

Според изложеното в справката, са налице съобщения за въоръжени действия на североизток, въпреки че ситуацията със сигурността в големи градове като Д. и А. се стабилизира. Групировката "Ислямска държава" (ИД) продължава да бъде настояща заплаха в страната и че израелските въздушни удари се повтарят през седмиците след заминаването на А.. Тези атаки нарушават суверенитета и териториалната цялост на С. и те трябва да прекратят незабавно.

В. посочва, че в периода 8-29 декември 2024 г. 58 400 души са се завърнали в С. (основно от Л., Й. и Турция). От началото на 2024 г. (до 29 декември 2024 г.) приблизително И 9 200 сирийски бежанци са се завърнали в страната, повечето от тях в Р. (25%), А. (Х.) (20%) и Д. (20%). Турция съобщава, че 35 114 сирийци са се завърнали доброволно от 8 декември 2024 г. насам.

В справката е отразено, че преобладаващата несигурност, включително въоръжени сблъсъци, повишена престъпна дейност и остатъчни боеприпаси, продължава да представлява предизвикателство за гражданите лица и вероятно ще повлияе на потенциалното решение за завръщане, пред което са изправени сирийците, живеещи извън страната.

На 8 януари 2025 г. специалният пратеник на ООН за С. заявява, че докато ситуацията със сигурността в някои региони се подобрява, безредиците продължават в крайбрежните региони, Х. и Х.. Въоръжени групи, включително терористичната мрежа на "Ислямска държава" (ИД) - и над 60 групи с противоречиви цели - също представляват постоянна заплаха за териториалната цялост на С.. Специалният пратеник съобщава за конфликта между Сирийската национална армия (SNA) и Сирийските демократични сили (SDF), както и за нарушенията на И.. Хуманитарната ситуация също остава сложна: почти 15 милиона сирийци се нуждаят от здравни грижи, 13 милиона са засегнати от остра продоволствена несигурност, а над 620 000 са вътрешно разселени. Щетите, причинени на язовира "Тишрин", ограничават доставките на вода и електричество за повече от 400 000 души.

В края на справката е посочено, че тя е изготвена в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз за убежището за изготвяне на информация за страните на произход“ (2023 г.) и е съставена изцяло на базата на внимателен преглед на публично достъпни външни източници на информация, като всички използвани източници и уебсайта, на който са публикувани, са посочени в бележка под линия на съответното място в документа.

Съдът констатира, че на всяка страница като линкове в бележки под черта са отразени източниците, използвани при съставянето ѝ.

При проследяването на един от посочените линкове: <https://www.ecoi.net/en/countries/syrian-arab-republic/featured-topics/information-collection-on-developments-regarding-the-fall-of-president-assad/> (бележка 8 под черта, стр. 5 на справката), установи, че цитираната от този източник информация е непълна и цитирана изbióрателно.

В източника е отразено още, че ООН съобщава, че военните действия и несигурността продължават в провинциите А., Х., Х., Л., Т., Д.-ез-Зор и К. през седмицата след 23 декември. Поради напрегнатата ситуация със сигурността хуманитарните операции са преустановени в няколко района към 30 декември. През ноември около два милиона души в цяла С. са получили хранителна помощ под различни форми. Нестабилната

ситуация със сигурността в селските райони на Х., К., Л. и Т. засегна способността на децата да посещават училище.

В същия източник има препратка към съобщение на В. (<https://www.unhcr.org/news/stories/what-do-recent-events-syria-mean-syrian-refugees>), което е цитирано в справката. В това съобщение е посочено още, че от началото на офанзивата на 27 ноември приблизително 1 милион души са били наскоро разселени от райони, включително провинциите А., Х., Х. и И. За повече от всеки петима от тях, това е най-малко вторият път, когато са били разселени. Освен това между края на септември и края на ноември С. е приела повече от половин милион души, бягащи от израелските въздушни удари в съседен Л.. Около 60 процента са завръщащи се сирийци, а останалите са ливанци. Милиони сирийци все още се опитват да разберат какво означават драматичните събития през последните седмици за тях и за семействата им. Те следят развитието от близо, за да установят дали трансформацията на властта ще протече мирно и дали ще бъдат спазвани правата им, което би им позволило да се завърнат в страната си.

Цитираните източници, представени от административния орган, безспорно отразяват новонастъпили след издаването на оспорения акт обстоятелства и факти от значение за делото, установяването, на които следва да се прецени към момента на приключване на устните състезания, съгласно чл. 142, ал. 2 от АПК.

Анализът на цитираната информация, мотивира съда да приеме, че в настоящия момент в С., се наблюдават намерения за започване на помирителни процеси, но все още няма сигурни данни, че продължилия десетилетие конфликт, ще бъде разрешен в близко бъдеще. Това се отнася най-вече за североизточните части на С., включително контролираните от SDF, където има данни за сблъсъци между тях и силите на управляващите джихадисти. Ситуацията, включително в провинция Д. ал Зор продължава да представлява предизвикателство за цивилните лица и вероятно ще повлияе на потенциалното решение за завръщане, пред което са изправени сирийците, живеещи извън страната.

Вземайки предвид, информацията, съдържаща се в цитираната справка, както и актуалните данни за ситуацията в С., съдът намира, че към настоящия момент по отношение на И. М. М. са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на хуманитарен статут.

Административният орган не е представил конкретна информация за коренна промяна на положението в провинция Д. ал Зор, от където произхожда търсещия закрила. От описаните по-горе източници на информация, може да се направи заключението, че ситуацията там се характеризира с висока степен на насилие. Въоръжените конфликти между различните групировки са почти ежедневни както преди 27.11.2024 г., така и след това. При тези сблъсъци се създава опасност за живота на цивилното население, неучастващо в тях, към което безусловно принадлежи и оспорващия И. М. М..

Изложеното мотивира съда да приеме, че И. М. М. е бил принуден да напусне страната си на произход, защото там е бил изложен на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота му при наличието на съществуващ въоръжен конфликт. Завръщането му в С. в този момент не е безопасно и би застрашило здравето и живота му като цивилно лице, поради което на същия следва да бъде предоставен хуманитарен статут.

Допълнителни аргументи в подкрепа на направените изводи се откриват и в приетото по делото без оспорване становище на В., относно връщането на сирийски граждани в

страната им на произход.

В него се посочва, че към настоящия момент, С. продължава да е засегната нападения и насилие в някои части на страната и от широкомащабно вътрешно разселване, от взривни военни остатъци, от опустошена икономика и мащабна хуманитарна криза, като още преди последните събития над 16 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ. Същевременно, страната претърпява огромна разруха и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. В. продължава да призовава държавите да не връщат принудително, в която и да е част на С. нито сирийски граждани, нито лица с предишно обичайно местоживееие в С., включително палестинци, които са пребивавали преди това в С..

В. продължава да призовава всички държави да позволят на бягащите от С. цивилни граждани достъп до своите територии , да гарантират правото им на убежище и да спазват принципа за забрана на връщането (non-refoulement). Въпреки че рисковете, свързани с преследването от предишното правителство, вече не съществуват, други рискове могат да продължат или да се увеличат. С оглед на бързо променящата се ситуация в С., В. в момента не е в състояние да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения за пред оставяне на убежище, относно международната закрила на гражданите на С.. С оглед на настоящата несигурност в С., В. призовава държавите, предоставящи и убежище, да спрат издаването отрицателни решения за молби за международна закрила от сирийски граждани или лица без гражданство, с предишно обичайно местоживееие в С.. Преустановяването на издаването на отрицателни решения следва да остане в сила докато ситуацията в С. не се стабилизира и не бъде налична надеждна информация за сигурността на правата на човека, която да позволи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни лица.

Съдът намира, че следва да вземе предвид и цитираната в жалбата най-нова практика на СЕС, съгласно решение по дело С-406/22. В решението си СЕС, отговаряйки на втория поставен от запитващата юрисдикция въпрос, а именно, трябва ли членове 36 и 37 от Директива 2013/32 да се тълкуват в смисъл, че не позволяват държава членка да определи трета държава като сигурна страна на произход само частично, с определени териториални изключения, за които не се прилага презумпцията, че такава част от държавата е сигурна за кандидата, а ако държава членка определи дадена държава като сигурна с такива териториални изключения, то за целите на Директивата дадената държава изцяло не може да се счита за сигурна страна на произход, е направил тълкуване на чл. 37 от цитираната Директива. В т. 70-71 от мотивите на решението, СЕС посочва, че в това отношение тълкуване на член 37 от Директива 2013/32 в смисъл, че позволява определяне на трети страни като сигурни страни на произход, с изключение на някои части от територията им, би довело до разширяване на приложното поле на този специален режим за разглеждане. Тъй като такова тълкуване не намира никаква подкрепа в текста на член 37, нито, по-общо, в тази директивата, признаването на такава възможност не би било в съответствие със строгото тълкуване, на което трябва да бъдат подлагани разпоредбите с дерогационен характер (в този смисъл вж. решения от 5 март 2015 г., Комисия/П., С-502/13, EU:C:2015:143, т. 61, и от 8 февруари 2024 г., Bundesrepublik Deutschland (Допустимост на последваща молба), С-216/22, EU:C:2024:122, т. 35 и цитираната съдебна практика). На трето място, тълкуването в смисъл, че член 37 от Директива 2013/32 не позволява на държавите членки да

определят трета страна като сигурна страна на произход, с изключение на някои части от територията ѝ, се потвърждава от генезиса на този член. В това отношение следва да се отбележи, че преди влизането в сила на Директива 2013/32 възможността трети страни да се определят като сигурни страни на произход за целите на разглеждане на молбите за международна закрила е предоставена на държавите членки с Директива 2005/85, по-специално в член 30 от нея.

С оглед на гореизложените съображения, СЕС счита, че на втория въпрос следва да се отговори, че член 37 от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска възможност трета страна да бъде определена като сигурна страна на произход, когато някои части от територията ѝ не отговарят на материалноправните условия за такова определяне, посочени в приложение I към тази директива.

Т.е. в разглеждания казус следва да се приеме, че дори някои части на С. да бъдат определени като сигурни, връщането на търсеци закрила, в тези части, **не може да бъде осъществено, защото в други части на страната, съществуват заплахи за живота на цивилното население, поради продължаващите въоръжени конфликти.**

В разглеждания казус не може да бъде подмината неговата специфика, а именно, че И. М. М. е пребивавал повече от десет години на територията на Република Турция, което задължава съда да изследва връзката на оспорвания с тази държава с оглед концепцията за „трета сигурна страна“.

Според легалното определение, дадено в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, "Трета сигурна държава" е държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

От цитираните по-горе справки, изготвени от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, както и данни, съдържащи се в общодостъпни източници, не се установява, че в Турция, И. М. М. има основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение или че ще бъде изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание.

Според настоящия съдебен състав остават спорни другите предвидени в посочената разпоредба обстоятелства, даващи възможност да се приеме, че по отношение на И. М. М., Турция се явява „трета сигурна държава“.

С определението си за насрочване на делото съдът е уведомил страните, че при постановяване на решението може да се позове общодостъпни източници на информация за страната по произход на търсеция закрила, находяща се на следните интернет-страници, утвърдени като сигурни, според методологията на Агенцията за убежището на Европейския Съюз: 1.www.ecoi.net., 2.<https://www.amnesty.org/>, 3.<http://www.cpt.coe.int/en/> 4.<https://www.hrw.org/>.

В последния, публикуван доклад на Х. Р. У. през 2023 г., касаещ спазването на човешките

права в Република Турция - <https://www.ecoi.net/en/document/2085506.html>, в раздела „Бежанци, търсещи убежище и мигранти“ е отбелязано, че тъй като опозиционните политики все повече подхранват антибежанските настроения, като се застъпват за връщането на сирийци в разкъсваната от война С., президентът Е. отговори с обещания да презасели сирийците в окупираните от Турция райони на С. С.. Стотици сирийски мъже и някои момчета са били незаконно депортирани в С. С., често като са били задържани и принуждавани да подпишат формуляри за доброволно връщане.

В доклада се сочи, че връщанията на нелегално пристигнали лица на територията на страната остават проблем. При около 2000 нередовни влизания на ден в Турция, само 200 души са изпратени в центрове, така че останалите или са върнати обратно, или успяват да отидат в други градове.

Независимо от цитираната информация, съдържаща се в доклада на тази авторитетна международна организация, съдът вземайки предвид спецификите на разглеждания случай, не може да приеме, че при евентуалното му връщане в Турция, И. М. М. ще бъде върнат в С.. В интервюто, дадено пред интервюиращия орган, жалбоподателят е заявил, че след задържането му през 2024 г. му е било казано, че ще бъде върнат в С., но поради неговото несъгласие това не се е случило и той е бил освободен, със задължението да се подписва два пъти седмично, в съответната турска служба за административен контрол на чужденците. В случай, че турските власти наистина са имали намерение да върнат оспорвания на територията на страната му на произход, не е имало пречка това да бъде изпълнено, непосредствено след задържането му.

По отношение на възможността на оспорвания да поиска предоставянето на международна закрила в Турция, съдът намира следното.

Общозвестно е обстоятелството, че Турция е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Турция прима нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Турция: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Турция в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Турция е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misafir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Турция само докато трае военният конфликт в С. и ще се

върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Турция, не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-член на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само т.нар. „временна закрила”.

В случая не се спори, че И. М. М. е имал предоставена временна закрила, като му е бил предоставен и надлежен документ за самоличност, т.нар. „кимлик”. Съдът не приема за достоверни твърденията на оспорващия, че статутът му на временна закрила е бил прекратен. Видно от представеното удостоверение за съдимост от 31.10.2024 г., М. не е бил осъждан на територията на Турция. Т.е. турската държава едва ли би издала какъвто и да е документ на лице, чиито права по предоставяне на временна закрила са били отнети.

По отношение на последната предпоставка, визирана в § 1, т. 9 от ЗУБ, за да може да се приеме, че Република Турция е „трета сигурна страна”, по отношение на сирийския гражданин, в оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава, ако бъде върнат от Република България. След като И. М. М. е пребивавал законно на територията на Турция, с голяма вероятност, може да се приеме, че ще бъде приет на територията на Турция, ако бъде върнат там от българските власти.

От изложеното съдът намира, че в случая са налице представките, от които може да се направи извод, че Република Турция е „трета сигурна страна”, по отношение на сирийския гражданин И. М. М..

Съдът намира, че в разглеждания казус от изключително съществено значение е да се вземат предвид и условията, предвидени в Директива 2013/32/ЕС, даващи възможност да се приеме, че по отношение на гражданин на държава, която не членка, трета държава, различна от държавата му по произход може да бъде приета за „трета сигурна държава”.

Съгласно чл. 38, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС, Държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи: а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си; б) няма опасност от тежко посегателство според определението в [Директива 2011/95/ЕС](#); в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция; г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция. Според пар. 2 от цитираната разпоредба, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно: а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна; б) нормите, които се отнасят

до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план; в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а). Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки: а) информират за това кандидата; и б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разглеждана по същество. Следователно, ако компетентните органи преценят, че дадена страна, например Турция, представлява първа страна на убежище или сигурна трета страна за даден кандидат, с решението си те отхвърлят молбата за международна закрила като недопустима, без да я разглеждат по същество.

Тези норми от Директивата са транспонирани частично в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ.

Буквалното и систематично тълкуване на цитираните разпоредби от вторичното право на ЕС и от ЗУБ, дават възможност да се направи безусловния извод, че ако се приеме, че търсещия закрила идва от „трета сигурна държава“ по смисъла на чл. 38 от Директивата и § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, компетентните органи могат да отхвърлят молбата му като явно неоснователна, т.е. да не я разглеждат по същество.

За пълнота на изложените мотиви, съдът намира, че следва да направи анализ на разпоредбата на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, независимо от приложението ѝ единствено в случай на отхвърлянето на молбата като явно неоснователна, на основание пар. 1.

Съгласно чл. 38, пар. 2, б. а от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Т.е. за да може да се приложи концепцията за „трета сигурна държава“ и молба за предоставяне на международна закрила, да бъде отхвърлена като явно неоснователна, следва освен условията, предвидени в пар. 1, да се установи наличието на определена връзка между кандидата и съответната трета държава. Връзката е необходимо да е достатъчна ясно определена, за да се приеме разумно, че кандидатът ще се върне в третата страна. По отношение на определяне на обема на тази връзка държавите-членки запазват широка свобода на преценка при прилагането на това условие в национално ниво. В някои държави за наличие на такава връзка се приема, издадено в третата страна разрешително за пребиваване или местожителство, докато в други се търсят по-скоро лични връзки, като произход на кандидата, владееенето на официалния език на третата страна, установени семейни, социални или културни връзки и т.н.

По силата на чл. 38, пар. 2, б. б от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които се отнасят до прилаганите от

компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план. Тълкуването на тази норма, която не е транспонирана в ЗУБ, налага извода, че концепцията за „трета сигурна държава“ не може да се приложи, освен ако държавата членка не е определила правила в националното си законодателство относно методологията, с което компетентните органи се уверяват, че концепцията за „трета сигурна страна“ може да се приложи или общо към положението на бежанците в определена страна, или по отношение на конкретен кандидат. Според съображение 46 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС, когато държавите-членки прилагат понятията за сигурна страна за всеки отделен случай или определят страните като сигурни чрез приемане на списъци с тази цел, те следва да вземат под внимание, *inter alia*, насоките и оперативните наръчници, и информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в [Регламент \(ЕС\) № 439/2010](#) на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, включително методиката, определена в доклада на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на В..

Според настоящия съдебен състав, в случая може безусловно да се приеме, че между И. М. М. и Република Турция, приета от Председателя на ДАБ, като „трета сигурна страна“ по отношение на него, съществува достатъчно ясна, доказана и установена връзка. Оспорващият е живял легално на територията на Турция в продължение на повече от десет години, завършил е средното си образование в А. и е започнал да учи висше образование в [населено място], което е прекъснал поради не достатъчно ясни причини. Той владее перфектно турски език и заедно със семейството си е създавал легален бизнес, от който родителите му и братята му и сестрите му продължават да се издържат.

От изложения анализ на цитираните разпоредби, в контекста на събраните доказателства и установени обстоятелства, може да се направи извод, за правилност на мотивите на Председателя на ДАБ, обосноваващи възможността, да се отхвърли молбата за предоставяне на международна закрила, чрез прилагането на концепцията за „трета сигурна държава“ по отношение на търсеция закрила в Република България чуждестранен гражданин И. М. М..

По изложените съображения съдът намира, че жалбата следва да бъде отхвърлена.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 4 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. М. М., гражданин на С., с адрес: [населено място], [улица], РПЦ на ДАБ срещу Решение № 1263/03.02.2025 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с която е отхвърлена молбата на оспорващия за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.

